

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

**รายงาน
ผลการบริหารความเสี่ยง
การทุจริตกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง**

ประจำปี 2562

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ ปณท ประจำปี ๒๕๖๒

➤ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง กระบวนการในการจัดการ ระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และควบคุมความเสี่ยง ลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริต การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบนหรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสียหายให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

➤ วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ ปณท มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อใช้เป็นกลไกในการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และประเมินผลด้านการป้องกันการทุจริตของ ปณท
3. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร

➤ ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตามคู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ท. จำแนกประเภทความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติหรืออนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558)
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการภาครัฐ

➤ **ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ ปณท สรุปได้ดังนี้**

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เป็นขั้นตอนการค้นหาและระบุเหตุการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น (เฉพาะเหตุการณ์ทุจริต) แล้วมีผลกระทบต่อองค์กรในด้านต่าง ๆ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระบุความเสี่ยงการทุจริตของ ปณท

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

เป็นขั้นตอนการประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยง ทั้งนี้ ปณท ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	คะแนน	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดความเสี่ยง	คำอธิบาย
สูงมาก	5	>50 - 100%	มีโอกาสเกิดขึ้นมากที่สุด
สูง	4	>40 - 50%	มีโอกาสเกิดขึ้นมาก
ปานกลาง	3	>30 - 40%	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง
น้อย	2	>20 - 30%	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
น้อยมาก	1	0-20%	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย
4	สูง	ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial)
3	ปานกลาง	ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User)
2	น้อย	ผลกระทบต่อกระบวนการงานภายใน (Internal Process)
1	น้อยมาก	มีผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth

ตารางจัดค่าระดับความเสี่ยง (Risk Matrix/Degree of risk)

ค่าคะแนนผลกระทบจากความเสียหาย (Impact)	5	B 1x5 = 5	B 2x5 = 10	B 3x5 = 15	A 4x5 = 20	A 5x5 = 25	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> A <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงสูงมาก - อันตรายอาจเกิดขึ้นทันที - ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> B <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงสูง - มีอันตราย - ต้องเร่งวางแผนควบคุม </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> C <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงปานกลาง - มีอันตราย - ต้องเฝ้าระวัง </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> D <ul style="list-style-type: none"> - ความเสี่ยงต่ำ </div>
	4	B 1x4 = 4	B 2x4 = 8	B 3x4 = 12	A 4x4 = 16	A 5x4 = 20	
	3	D 1x3 = 3	D 2x3 = 6	D 3x3 = 9	C 4x3 = 12	C 5x3 = 15	
	2	D 1x2 = 2	D 2x2 = 4	D 3x2 = 6	C 4x2 = 8	C 5x2 = 10	
	1	D 1x1 = 1	D 2x1 = 2	D 3x1 = 3	C 4x1 = 4	C 5x1 = 5	
	x	1	2	3	4	5	
ค่าคะแนนโอกาสเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;">Risk Boundary</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;">Risk Appetite</div>	

A

ระดับความเสี่ยงสูงมาก (โอกาสเกิดบ่อยมาก - ผลกระทบรุนแรงมากที่สุด)

- ระดับความเสี่ยงสูงมาก จะต้องมีการกำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมทันที พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

B

ระดับความเสี่ยงสูง (โอกาสเกิดบ่อย - ผลกระทบรุนแรงมาก)

- ระดับความเสี่ยงสูง จะต้องจัดการความเสี่ยงเพื่ออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยมีระดับความสำคัญในการดำเนินงาน หรือการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าระดับความเสี่ยงสูงมาก

C

ระดับความเสี่ยงปานกลาง (โอกาสเกิดค่อนข้างบ่อย - ผลกระทบรุนแรง)

- ระดับความเสี่ยงปานกลาง จะต้องมีการควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป

D

ระดับความเสี่ยงต่ำ (โอกาสเกิดน้อย - ผลกระทบไม่รุนแรง)

- ระดับความเสี่ยงต่ำ หากเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ

3. การตอบสนองความเสี่ยง

เมื่อความเสี่ยงได้รับการระบุและประเมินระดับความรุนแรงแล้ว ต้องหาวิธีการตอบสนองความเสี่ยง โดยต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และความคุ้มค่าในการบริหารความเสี่ยงด้วย หลักการตอบสนองความเสี่ยงได้แก่

- การยอมรับ : Take (หรือ Accept) คือ การยอมรับความเสี่ยงเนื่องจากอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ เป็นต้น
- การลดความเสี่ยง : Treat (หรือ Reduce) คือ การดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสเกิดหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมจากมาตรการควบคุมภายในที่มีอยู่เดิม เป็นต้น
- การหาผู้ร่วมรับความเสี่ยง : Transfer (หรือ Share) คือ การร่วมหรือแบ่งความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง เช่น การทำประกันภัย การเข้าร่วมทุน การเป็นพันธมิตรร่วมค้า และการให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการแทน เป็นต้น
- การหลีกเลี่ยง : Terminate (หรือ Avoid) คือ การดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น ขายหน่วยธุรกิจหรือตัดสินใจไม่ดำเนินการในกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

4. การติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

เป็นขั้นตอนเพื่อติดตามผลการดำเนินการว่ามาตรการที่มีอยู่มีความเหมาะสม เพียงพอ และเป็นผลดี สามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ ปณท จะติดตามผลรายงานผล การบริหารความเสี่ยง การทุจริต อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

➤ ผลการดำเนินงาน

ในปี 2562 ปณท ได้คัดเลือกกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมาบริหารความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากข้อมูลเรื่องร้องเรียนการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2559-เดือนกรกฎาคม 2561 พบว่า ความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ใน 3 ลำดับแรก (ที่มา : คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ (พ.ศ.2562-2564) ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) 3 ฝ่าย ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 54 แห่ง ซึ่งจัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ท.) และได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมาประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระบุความเสี่ยงการทุจริตของ ปณท ซึ่งผลการระบุความเสี่ยงการทุจริตของ ปณท ประจำปี 2562 จากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีจำนวน 15 ความเสี่ยง ดังนี้

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต จำนวน 5 ความเสี่ยง
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ จำนวน 2 ความเสี่ยง
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ จำนวน 8 ความเสี่ยง

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ลำดับ	ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Know Factor	Unknown Factor
1.	<u>ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต</u> คณะกรรมการสมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรืออื่น ๆ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย		✓
2.	การใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน		✓
3.	การตรวจรับเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้		✓
4.	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต บางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์		✓
5.	เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการ ปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือชื่อ แก้วไขแบบ/ เอกสาร/ใบสำคัญรับเงิน บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือบัตรหมอดอายุ เป็นต้น		✓
6.	<u>ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</u> การใช้ดุลยพินิจในการอนุมัติ หรือ ยกเว้นระเบียบ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓
7.	การแต่งตั้งคณะกรรมการให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์		✓
8.	<u>ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ</u> <u>ทรัพยากรภาครัฐ</u> ยักยอกเงิน ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย		✓
9.	การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง 3 ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง		✓
10.	ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือ เนื้องาน ที่เกินความ จำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓
11.	คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้ง เกินความจำเป็น หรือมี การถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ		✓
12.	มีการล็อกสเปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน		✓
13.	การตรวจรับการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง		✓
14.	มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา		✓
15.	มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะมาเป็นคู่สัญญา ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็น ผู้กำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบที่ทางราชการกำหนด เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน		✓

Know Factor หมายถึง ความเสี่ยงที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือเคยเกิดขึ้นในอดีต

Unknown Factor หมายถึง ความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น

และมีผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสรุปได้ดังนี้

ตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
1.	คณะกรรมการสมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการดำเนินการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรืออื่น ๆ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย	4x3=12 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 136 ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ.2551	✓		1x1=1 	-
2.	การใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	4x2=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562	✓		1x1=1 	-
3.	การตรวจรับเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้	4x2=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562	✓		1x1=1 	-
4.	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์	4x3=12 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562	✓		1x1=1 	-

ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
			4. คำสั่ง ปณท ที่ 16/2560 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พ.ศ.2560) มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ให้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้จัดการฝ่ายและพนักงานบางตำแหน่ง				
5.	เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการ ปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือชื่อ แก้ไขแบบ/เอกสาร/ใบสำคัญรับเงิน บัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือบัตรหมอดอายุ เป็นต้น	3x5=15 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. คำสั่ง ปณท ที่ 16/2560 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พ.ศ.2560) มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ให้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้จัดการฝ่ายและพนักงานบางตำแหน่ง 5. คู่มือการตรวจสอบเอกสารเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนตรวจใบสำคัญส่วนงานภายนอก ฝ่ายการเงิน กำหนดให้มีการตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่าย	✓		1x2=2 	-
6.	การใช้ดุลยพินิจในการอนุมัติ หรือ ยกเว้นระเบียบ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน	3x4=12 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. คำสั่ง ปณท ที่ 16/2560 มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้าง ฯ 5. ข้อบังคับคณะกรรมการ ปณท ฉบับที่ 7 ว่าด้วย การขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ของ ปณท พ.ศ.2548 ลว. 29 ธ.ค. 2548	✓		1x2=2 	-

ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
7.	การแต่งตั้งคณะกรรมการให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์	4x2=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. คำสั่ง ปณท ที่ 16/2560 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พ.ศ.2560) มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ให้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้จัดการฝ่ายและพนักงานบางตำแหน่ง	✓		1x1=1 	-
8.	ย้ายออกเงิน ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย	4x3=12 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. คู่มือการตรวจสอบเอกสารเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ส่วนตรงไปสำคัญส่วนงานภายนอก ฝ่ายการเงิน 5. บันทึก ที่ ปณท กบ.(วช)/57 ลว. 31 พ.ค. 62 เรื่อง การปฏิบัติงานตามระบบวางแผนทรัพยากรขององค์กร (ERP)	✓		1x1=1 	-
9.	การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง 3 รายขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	2x4=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562	✓		1x2=2 	-

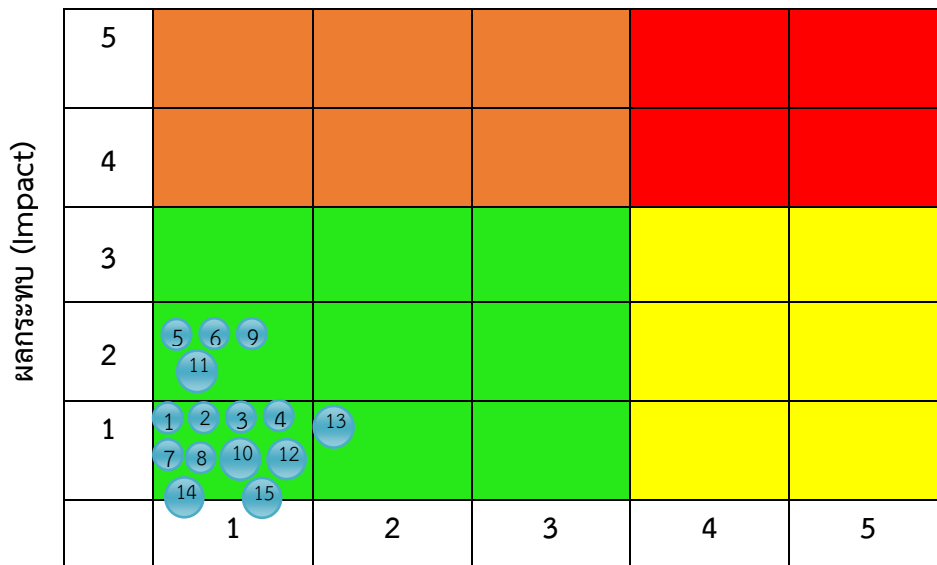
ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
			4. หนังสือเลขที่ ดศ 0201.7/ว4484 ลว. 15 พ.ค. 62 แจ้งเวียนสำเนาหนังสือ กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0433.2/ว206 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 เรื่อง คู่มือแนวทางการประกาศ รายละเอียดข้อมูลราคากลางและการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ				
10.	ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือ เนื้องาน ที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน	2x4=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. ข้อบังคับคณะกรรมการ ปณท ฉบับที่ 7 ว่าด้วย การขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ของ ปณท พ.ศ.2548 ลว. 29 ธ.ค. 2548	✓		1x1=1 	-
11.	คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้ง เกินความจำเป็น หรือมีการถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ	3x4=12 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562 4. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 136 ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ.2551	✓		1x2=2 	-
12.	มีการถือสเปกวัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน	4x2=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ โดยตรง พ.ศ.2562	✓		1x1=1 	-

ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
13.	การตรวจรับการจัดจ้างไม่ตรงตามรูปแบบโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง	5x2=10 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ.2562 4. บันทึก ปณท จท.(วท)/2718 ลว. 21 พ.ค. 2562 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการตรวจรับพัสดุ/สินค้า กรณียกเลิกใบอนุมัติรับไว้ใช้งาน 5. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 136 ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ.2551	✓		2x1=2 	-
14.	มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	2x5=10 	1. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 2. แผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ปณท (พ.ศ.2560-2564) 3. นโยบายการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด พ.ศ.2561 ประกาศ ณ วันที่ 30 พ.ย. 2560 4. บันทึกที่ ปณท กก.(ปก.)/561 ลว. 1 มิ.ย. 61 เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเรียกรับ หรือ ยอมรับที่จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ หรือ ยอมที่จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแทนตน และการให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ หรือยอมให้ผู้อื่นให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย	✓		1x1=1 	-

ลำดับ	ความเสี่ยง	ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบครั้งแรก	มาตรการควบคุมที่มีอยู่	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือ	แผนบริหารความเสี่ยง
15.	มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะมาเป็นคู่สัญญา ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้ คณะกรรมการเป็นผู้กำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบที่ทางราชการกำหนดเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน	2x4=8 	1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 3. ระเบียบ ปณท ฉบับที่ 295 ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ.2562 4. ข้อบังคับคณะกรรมการ ปณท ฉบับที่ 7 ว่าด้วย การขัดแย้งทางผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ของ ปณท พ.ศ.2548 ลว. 29 ธ.ค. 2548	✓		1x1=1 	-

ค่าระดับความเสี่ยงที่ค้นพบ = ค่าคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (likelihood) X ค่าคะแนนผลกระทบจากความเสียหาย (Impact)

การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

Heat Map แสดงค่าระดับความเสี่ยงคงเหลือของความเสี่ยงการทุจริต

จากการประเมินความเสี่ยงจากตารางข้างต้นจะเห็นว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าระดับความเสี่ยงต่ำ ประกอบกับข้อมูลสถิติการลงโทษทางวินัยของพนักงานและลูกจ้างประจำของ ปณท ตั้งแต่ปี 2559- 2561 พบว่าไม่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปณท มีมาตรการควบคุมภายในในเรื่องดังกล่าวอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และไม่ต้องกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี ปณท จะได้ติดตามและบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นการสร้างความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นในการดำเนินงานอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรว่า ปณท จะป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพตติมิชอบในองค์กรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไป

➤ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

นอกจาก ปณท ได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ยังมีการกำหนดมาตรการควบคุม รวมทั้งได้แจ้งเวียนให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบถือปฏิบัติ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
 - กำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 - มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งและแข่งขันอย่างเป็นธรรม
 - คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน
 - เน้นการวางแผนและประเมินผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 - ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบและป้องกันการทุจริต
 - การกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเปิดเผยโปร่งใส
 - การกำหนดบทลงโทษ

2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยละเอียดเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยับยั้งความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การมอบอำนาจ การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน การจัดทำบันทึกรายงานผลการพิจารณา การเผยแพร่ร่างขอบเขตของงาน ขั้นตอนการซื้อหรือจ้าง การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง คณะกรรมการซื้อหรือจ้าง การมีส่วนได้ส่วนเสียของคณะกรรมการซื้อหรือจ้าง วิธีการซื้อหรือจ้าง การพิจารณาผลการเสนอราคา การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ การบริหารพัสดุ การร้องเรียน
3. นโยบายการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด พ.ศ.2561 ประกาศ ณ วันที่ 30 พ.ย. 2560
 - กำหนดให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานไม่ให้หรือไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย รวมทั้งไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัวให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่
4. ประกาศ ปณท เรื่อง เจตจำนงในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกรรมการผู้จัดการใหญ่ ประกาศ ณ วันที่ 3 ม.ค. 2561
 - ปณท มุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการป้องกัน ต่อต้านและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช.
 - แสดงถึงการให้ความสำคัญของผู้บริหารสูงสุดของ ปณท มีความตระหนัก ตั้งใจจริงและให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 - เน้นการดำเนินธุรกิจ การบริหารอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส และน่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้หลักการและแนวทางของการกำกับดูแลที่ดีในหน่วยงาน (Corporate Governance)
5. แผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ปณท (พ.ศ.2560-2564)
 - 6 ยุทธศาสตร์ 18 กลยุทธ์ และ 30 แนวทาง/มาตรการ
 - ฝ่ายงานที่รับผิดชอบในแต่ละแนวทาง/มาตรการ รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะให้ ปณท ปีละ 2 ครั้ง
6. ระเบียบ ปณท. ฉบับที่ 295 ว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง พ.ศ.2562
 - เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรงของ ปณท มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติเป็นไปตามความเหมาะสม ยึดหลักความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้
7. คำสั่ง ปณท ที่ 16/2560 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 พ.ศ.2560) มอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ให้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้จัดการฝ่ายและพนักงานบางตำแหน่ง
8. หลักสูตรการฝึกอบรมของ ปณท ที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้าง
 - การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การรับพัสดุจากใบสั่งซื้อและการขอเบิกพัสดุดังกล่าว และ การเรียกใช้รายงานงบประมาณ (สำหรับ ปณ./ปช./ศน.)
 - การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การใช้งานระบบจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับสินค้าเบ็ดเตล็ดและสินค้าฝากขาย

- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การใช้งานระบบจัดซื้อจัดจ้าง (Purchase Order)
- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การใช้งานระบบงบประมาณ (Budgeting)
- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : ข้อมูลหลักพัสดุและการวางแผนพัสดุ
- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การบริหารจัดการพัสดुकงคลัง (Inventory Management)
- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การใช้งานระบบจัดซื้อจัดจ้าง การรับพัสดุจากใบสั่งซื้อและการขอเบิกพัสดुकงคลัง การเรียกใช้รายงานงบประมาณ (สำหรับธุรการสำนักงานใหญ่)
- การอบรมเพื่อการใช้งานระบบ ERP : การจัดการพัสดुकงคลัง บป. กรณิ Interface จากระบบภายนอก

➤ ภาพรวมการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต ในการปฏิบัติงานกระบวนการ “จัดซื้อจัดจ้างของ ปณท” พบว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าระดับความเสี่ยงต่ำ ประกอบกับข้อมูลสถิติการลงโทษทางวินัยของพนักงานและลูกจ้างประจำของ ปณท ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙- ๒๕๖๑ พบว่าไม่มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปณท มีมาตรการควบคุมภายในในเรื่องดังกล่าวอย่างเพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และไม่ต้องกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ดี กก. จะได้ติดตามและบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นการสร้างความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นในการดำเนินงานอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรว่า ปณท จะป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤตมิชอบในองค์กรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องไป

